

Oproep tot actie

Overal in Europa valt extreemrechts democratische en sociale rechten en vrijheden aan.

Er is in Vlaanderen na 9 juni een misverstand ontstaan. Niettegenstaande extreemrechts opnieuw vooruitgang boekte, heerste al snel de indruk dat in schrille tegenstelling tot verschillende andere EU-lidstaten bij ons het gevaar van een extreemrechtse greep naar de macht geweken was. De commentatoren overtroffen elkaar met analyses over hoe dat gebeurde, wiens verdienste dat was en hoe het nu verder moest. Extreemrechts verdween van het voorplan; de aandacht vestigde zich op de federale en regionale regeringsvorming.

De gemeenteraadsverkiezingen van 13 oktober zullen u de illusie ontnemen. Voor het eerst sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog zullen opnieuw lokale overheden (deels) in handen van extreemrechts komen. Overal in Europa waar dit het geval is, zien we dat dit gepaard gaat met aanvallen op de democratische en sociale rechten en vrijheden van burgers, te beginnen met de meest kwetsbaren onder ons. We merken ook dat het moeilijk is om die aanvallen gepast te beantwoorden: het offensief is nooit algemeen, tegen iedereen. Steeds worden kwetsbare groepen geviseerd die niet meteen op de concrete solidariteit van de rest van de bevolking kunnen rekenen.

Het moment om ons voor te bereiden en actief te handelen is aangebroken en verdient alle prioriteit.

Het Observatorium is van mening dat we ons in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen en met het oog op de nieuwe situatie na deze stembusgang moeten organiseren. De tijd van analyseren is daarom niet voorbij, maar *het moment om ons voor te bereiden en actief te handelen is aangebroken en verdient alle prioriteit*. Het is van het allergrootste belang dat, wanneer extreemrechts lokaal vanuit de macht aan zijn afbraakoperatie begint, het een veelheid van civiele initiatieven en netwerken tegenover zich heeft. Over hoe je dat precies doet, gaat deze oproep.

Geweldloos in actie voor democratische en sociale rechten en vrijheden.

Een oproep om ons te organiseren maar met twee absolute voorwaarden: de basis van het handelen is de vrijwaring van de democratische en sociale rechten en vrijheden, de principes van de rechtstaat. Het principe van het handelen is complete geweldloosheid en in overeenstemming met de wet.

Aan de slag. Dit is de tijd van Doén!

Enkele voorbeelden

Gemeenteraadsmonitoring en publieke bewustwording

Drie vrienden richten een cel op die zich richt op het monitoren van gemeenteraadsvergaderingen. Ze wonen alle vergaderingen bij en lezen zorgvuldig de verslagen van openbare stukken na. Met deze informatie zetten ze een Facebookpagina op waar ze het publiek informeren over de meest zorgwekkende of absurde voorstellen van extreemrechtse verkozenen, zoals racistische of discriminerende beleidsvoorstellen. Ze zorgen ervoor dat deze informatie helder en toegankelijk is voor een breed publiek.

Anti-trollencel

Vier vrienden richten een anti-trollencel op om extreemrechtse trollen en desinformatiecampagnes op sociale media tegen te gaan. Ze identificeren gecoördineerde trolaanvallen en gebruiken monitoringtools om patronen te traceren. Hun strategie omvat snelle reacties met feitelijke tegenargumenten, het inzetten van humor en satire om trollen belachelijk te maken, en het organiseren van massarapportage om trol-accounts te laten verwijderen. Daarnaast lanceren ze bewustwordingscampagnes om gebruikers te leren hoe ze trollen kunnen herkennen, negeren, of effectief aanpakken, en versterken zo de online weerbaarheid tegen extreemrechtse polarisatie.

Juridische ondersteuningscel

Twee jonge advocaten en een mensenrechtenactivist richten een juridische ondersteuningscel op. Ze bieden gratis juridische begeleiding aan mensen die het slachtoffer zijn van racistische uitspraken of discriminatie door extreemrechtse politici of organisaties. Ze organiseren ook informatiesessies voor minderheidsgroepen over hun rechten en hoe ze zich juridisch kunnen verdedigen tegen haatzaaiende uitspraken en geweld.

Fondsenwerving

Drie collega's met ervaring in financiën richten een cel op die zich toespitst op fondsenwerving voor democratische initiatieven en juridische strijd tegen extreemrechts. Ze lanceren een fonds dat financiële steun biedt aan activisten, minderheden en organisaties die worden vervolgd of bedreigd door extreemrechts. Via crowdfundingplatforms zamelen ze geld in voor juridische kosten, protesten en ondersteuning van slachtoffers van racistische aanvallen. Ze organiseren online inzamelingsacties en virtuele benefieten met bekende artiesten om regelmatige donaties te stimuleren en duurzame financiële steun te bieden aan individuen en groepen die strijden voor democratische waarden.

Factchecking tegen nepnieuws

Een groep van vier journalisten en studenten richt een factcheckingcel op die zich richt op het ontmaskeren van desinformatie en complottheorieën die extreemrechtse figuren verspreiden. Ze analyseren berichten die op sociale media rondgaan, onderzoeken de feiten erachter, en publiceren de correcties op hun eigen platformen, zoals Instagram en X(Twitter). Ze maken daarbij gebruik van infographics en korte video's om het publiek eenvoudig te informeren.

Inlichtingen- en documentatiecel

Twee IT-specialisten en een journalist werken samen in een cel die extreemrechtse online activiteiten monitort. Ze verzamelen data van publieke social media accounts, online forums en websites van extreemrechtse groeperingen. Deze informatie wordt gedocumenteerd in maandelijkse rapporten die anoniem worden gedeeld met media, academici, en andere activisten om inzicht te bieden in de online activiteiten van extreemrechts.

Straatkunst en protestacties

Vier vrienden met een achtergrond in grafisch design en activisme richten een cel op die zich richt op het creëren van visuele protestuitingen. Ze maken graffiti en posters die extreemrechtse retoriek bekritisieren en alternatieven bieden, en plaatsen deze in publieke ruimtes. Hun kunstuitingen worden via sociale media verspreid, waar ze bewustwording creëren over de invloed van extreemrechtse politici in de lokale politiek.

Aan de slag

Om een moderne en geweldloze organisatie op te zetten die kan anticiperen op een mogelijke machts-overname door extreemrechts of de verdere afbraak van de democratische rechtsstaat in ons land, geven we enkele richtlijnen en suggesties voor hoe je dit eventueel kunt aanpakken.

Het opzetten van een dergelijke organisatie vereist geduld, doorzettingsvermogen, en een diep gevoel van verantwoordelijkheid voor de bescherming van de democratie. Het is belangrijk om te handelen binnen de wet, vreedzaam en strategisch, terwijl je tegelijkertijd de rechten en veiligheid van jezelf en je medestanders beschermt.

Succes!

Vorm een kernteam

Selectie van leden

Begin met een kleine, betrouwbare groep van mensen die dezelfde waarden delen en zich inzetten voor democratie, mensenrechten en de rechtsstaat. Deze mensen moeten een breed scala aan vaardigheden en achtergronden hebben, van juridische experts en journalisten tot IT-specialisten en gemeenschapsorganisatoren.

Vertrouwen

Leden van het kernteam moeten elkaar kunnen vertrouwen. Engageer leden via persoonlijke netwerken, waarbij mensen elkaar persoonlijk kennen. Vertrouwelijkheid en discretie zijn cruciaal.

Bepaal doelstellingen en strategie

Doelstellingen definiëren

Bepaal duidelijk wat de belangrijkste doelstellingen zijn. Dit kan variëren van het beschermen van mensenrechten, het voorkomen van autoritaire maatregelen, het documenteren van mensenrechtenschendingen, tot het mobiliseren van de publieke opinie tegen extreemrechts.

Strategische focus

Kies een strategische focus, zoals politieke actie, juridische verdediging, informatiegaring of publieke bewustwording. Dit helpt om de beperkte middelen en tijd zeer gericht in te zetten.

Organiseer en structureer

Cellulaire structuur

Overweeg een cellenstructuur waarbij verschillende groepen onafhankelijk van elkaar opereren, maar met een gemeenschappelijk doel. Dit zorgt ervoor dat, als een deel om welke reden ook uitvalt of stopt, de rest blijft functioneren.

Netwerken en allianties

Bouw netwerken met andere democratisch georiënteerde organisaties, zowel binnen België als internationaal. Dit kan helpen bij het verkrijgen van middelen, kennis, en steun. Zet je in voor een vakbond, NGO of andere middenveldorganisatie om hen meer aan te zetten tot acties tegen extreemrechts.

Buitenlandse verbindingen

Overweeg samen te werken met internationale organisaties die zich inzetten voor mensenrechten, zoals Amnesty International of Human Rights Watch, om druk uit te oefenen en internationale aandacht te krijgen.

Communiceer veilig

Gebruik versleutelde communicatie

Maak gebruik van beveiligde communicatiemiddelen zoals Signal of gecodeerde e-mails om communicatie te beschermen tegen surveillance. Ontwikkel ook codes voor gevoelige informatie.

Digitale veiligheid

Zorg voor uitgebreide training in digitale veiligheid voor alle leden. Dit omvat het gebruik van sterke wachtwoorden, het vermijden van sociale media voor gevoelige communicatie, en het gebruik van VPN's.

Verzamel informatie en licht je in

Monitoring en documentatie

Zet een systeem op voor het monitoren van extreemrechtse activiteiten, zowel online als offline. Documenteer mensenrechtenschendingen, haatzaaiende uitlatingen, en antidemocratische acties.

Onderzoek en rapportage

Publiceer regelmatig rapporten en analyses om het publiek en de internationale gemeenschap bewust te maken van de gevaren van extreemrechts.

Voer actie en campagne

Publieke bewustwording

Voer campagnes om de bevolking bewust te maken. Dit kan door middel van sociale media, gemeenschapsbijeenkomsten, flyers en samenwerking met mediakanalen. Creëer visueel en overtuigend materiaal om de boodschap te versterken.

Juridische verdediging

Bereid je voor om juridische acties te ondernemen tegen onwettige maatregelen die door extreemrechtse besturen kunnen worden ingevoerd. Dit kan het opzetten van een netwerk van advocaten omvatten die bereid zijn om mensenrechtenverdedigers te vertegenwoordigen.

Burgerlijke ongehoorzaamheid

Als de situatie verslechtert, overweeg dan goed georganiseerde acties van burgerlijke ongehoorzaamheid om autoritaire maatregelen tegen te gaan. Dit kan vreedzame demonstraties, sit-ins of andere vormen van vreedzaam verzet omvatten.

Informatiegaring

Monitor extreemrechtse activiteiten op sociale media, online fora en websites. Verzamel informatie over activiteiten, netwerken en trends in haatzaaiende uitlatingen of extremistische acties. Verzamel informatie op lokaal niveau door contacten binnen gemeenschappen te ontwikkelen die signalen kunnen opvangen van extreemrechtse activiteiten, zoals bijeenkomsten of rekrutering. Dit kan via informele netwerken, klokkenluiders en sociale organisaties. Houd nauwkeurige documentatie bij van gevallen van discriminatie, racisme en mensenrechtenschendingen die plaatsvinden als gevolg van extreemrechtse acties of beleid. Deze gegevens kunnen worden gebruikt voor juridische procedures, rapportages en publieke bewustwording.

Zoek financiering en regellogistiek

Fondsenwerving

Ontwikkel strategieën voor fondsenwerving, zoals crowdfunding, donaties van sympathisanten en subsidies van NGO's. Houd de financiering divers om afhankelijkheid van één bron te voorkomen.

Middelenbeheer

Zorg voor de juiste logistieke ondersteuning, zoals opslagplaatsen voor materialen en apparatuur, en een systeem voor de distributie van middelen aan leden en sympathisanten.

Stuur flexibel bij waar nodig

Scenarioplanning

Bereid verschillende scenario's voor, variërend van beperkte extremistische invloeden tot volledige autoritaire controle. Dit helpt de organisatie om flexibel en adaptief te blijven.

Continu herzien en aanpassen

Evalueer regelmatig de effectiviteit van strategieën en pas ze aan op basis van veranderende omstandigheden. Wees voorbereid om snel te schakelen als de politieke situatie verandert.

Educatie en vorming

Bewustwording en opleiding

Informeer mensen over de gevaren van extreemrechtse ideologieën, de geschiedenis van autoritarisme en de waarde van democratische principes. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren via het opzetten van een nieuwsbrief, blog of website.

Betrokkenheid

Werk samen met lokale gemeenschappen om hen te betrekken bij de verdediging van democratische waarden en om weerstand te bieden tegen radicalisering.

Als je een cel opricht, acties organiseert, een fonds opstart of beschikt over nuttige informatie, kan je ons dit altijd melden via het contactformulier op onze website hetobservatorium.be